

EF og vit

Í Føroyum verður alt ov lítið kjakað um okkum og Felagsmarknaðin, hóast Evropa er týðningarmesti marknaður okkara.

Meðan samstarv og samanlegging er loysnin kring heimin, so kjakast føroyingar í 1993 framvegis um, hvørt vit skulu hava loysing frá Danmark, ella ikki. Flestu okkara stara okkum blind at hesum báðum møguleikum, heldur enn at hugsa um triðja, fjórða, fimta ella sætta møguleikan.

Tó so - sambandsflokkurin hevur hálsað um, og vil hava Føroyar at gerast lim í EF, saman við ella í-gjøgnum Danmark. Hetta kann tykjast sum ærlig stóðutakan, umenn summi okkara halda hetta bert vera enn eina roynd at senda rokningina víðari: Vil danski skattgjaldarin ikki gjalda, so kanska EF-skattgjaldararnir vilja?

Norsku veljarnir gjørdur greitt, at teir vilja ikki inn í EF. Miðflokkurin gjørdi eitt gott val, tí hann hevði greiða stóðu móti EF. Teir størri flokkarnir vóru í eini tvístóðu - serliga javnaðarflokkurin. Men so má vera, tí ein breiður hugsjónarflokkur kann illa grunda sín politikk á eina stóðu fyri ella ímóti EF - treytaleyst.

Vit kenna slíkan »politikk« her heima, at flokkar hava togast um víðurskifti okkara við Danmark, heldur enn at hava ført konstruktivan politikk.

Framtíðar politikkur okkara má leggjast betur til rættis. Eisini hugburður okkara til Felagsmarknaðin. Vit eiga ikki at læsa okkum fóst í siðbundna stóðutakan, men fáa eina veruliga - objektiva lýsing av víðurskiftum okkara.

Vit eiga at hugsa um, hvør tað er, sum í veruleikanum hevur ræði yvir fiskastovnum okkara, útflutningi okkara o. s. fr.

Tann tíð kemur óivað, har vit mugu taka stóðu. Best er tí, um vit eru væl sera væl fyrireikað.

Eiríkur Lindenskov

Mamy Dahl Sørensen:

Føroyar eitt valdømi og størri kommunueindir

Hetta eru tvær fyrirteytir, ið høvdu bött um stóðu okkara, heldur Mamy Dahl Sørensen, sum er bygðaráðslimur á Viðareidi og sum nakrar ferðir hevur umboðað Norðuroyggar á tingi, sum varðamaður fyri Vilhelm Johannesen.

Hon heldur eisini, at vit hava ov nógv smáar kommunur. Ein lítil eind hevur einki at bóða sínum borgarum. Løgdu vit kommunur saman, so fingu borgararnir fleiri tilbóð, sigur Mamy m. a. í samrøðu við Bergmál:

Mamy Dahl Sørensen er tann SU'ari, ið hevur verið mest við í beinleiðis politikki. Umframt at vera bygðaráðslimur á Viðareidi, er hon næsti maður á javnaðarlistanum í Norðuroygjum, aftan á Vilhelm Johannesen. Við seinasta lögtingsval fekk Mamy 205 atkvøður.

Bergmál hevur skifti orð við hana, og vit biðja hana um nakrar viðmerkingar til ymisk mál, ið frammi hava verið, og sum kanska hava havt serligan áhuga fyri fólkið úti á smáplássunum.

Vit spyrja hana fyrst, hvat hon heldur um skipanina, sum vit hava við teimum sjei valdømunum:

- Tað hevur verið seg, at henda skipan ikki hevur verið tann hepnasta, vit kundu valt, sigur Mamy. - Tí áttu vit at roynt at skipa landið sum eitt valdømi.

Nú hava tingmenn, og kanska serliga norðoyatingmenn, hardliga víst slíkum uppskotum aftur, tí útjæðaraðkin fara at liða undir eini slíkari skipan. Hvat heldur tú um tað?

- Hasum sjónarmiðnum kann eg ikki rættuliga taka undir við. Eg haldi, at eitt nú sjúkrahúsvirkid kundi verið betur skipað, um allir lögtingsmenn høvdu eins stóran áhuga fyri øllum trimum sjúkrahúsum. Tá kundu sjúkrahúsini bytt uppgávurnar millum sín, júst sum gjørt verður við flakavirkjunum við saneringini.

Men er ikki vandi fyri, at miðsavningarkrefurnar í Havn verða á við vírlutan og niðurleggja smærri sjúkrahúsini?

- Nei, tað haldi eg ikki. - Tað er ikki heilt rætt, at bert stórru plássini fáa fyrimum, um vit gera landið til eitt valdømi. Tað fáa smærri plássini eisini. Venda vit aftur til sjúkrahúsvirkid, so haldi eg ikki, at tað kann koma upp á tal, at leggja niður smærri sjúkrahúsini. Hinvegin hevði væl bónd

til at lagt ávísar uppgávur út hig-ar, uttan at koma nærmari inn á hvørjar hesar uppgávur skuldu verið.

Mamy Dahl Sørensen:
Neyðugt við ungfólki í politikki, tí tað eru tey ungu, ið skulu gjalda gildið

- Sum eg nevndi í áni, so er tað júst hetta sum verður gjørt í flakavinnuni við saneringini. Har er ætlanin, at somu virki ikki skulu framleiða somu vøru, men at byta uppgávurnar út um landið. Hesum kundu myndugleikarnir kanska lært av, heldur Mamy.

Tá tú nú ert vald í kommunu-stýri í einari lítli kommunu í útjæðaraðkinum, so hevur tú helst tina hugsan um kommunusamanlegging:

- Jú, tað havi eg. Eg haldi tað hevði verið rætt at umhugsast henda spurningin av álvara. Ein lítil eind - ein lítil kommuna - hevur lítið og einki at bjóða borgarunum. Tað hava smáa kommunurnar als ikki ráð til. Og sjálvt um vit hava okkurt, eitt nú bátahyl, skúla o. s. fr. so er hetta ein so miki stórur kleppur fyri kommununa, at hon megnar ikki at bera hetta. Fólk rýma í aðra kommunu, um skattaprosentið fer upp.

Kommunur arbeiða kortini saman um ymsar fastlittetir. Her

hugsi eg um skúlar, ítróttarhallir o. s. fr.

Hvørja hugsan hevur tú um »lokalpolitikk« - heldur tú at politikkarar eiga serliga at leggja seg eftir at arbeiða fyri sínum valdømi?

- Nei, tað haldi eg ikki. Slíkur hugsunarráttur er meiri til skaða enn gagn, og tað hava vit sæð alt ov nógv til í okkara samfelag. Slíkir politikkarar hugsa mangan meiri um at verða afturvaldir, heldur enn landið sum heild.

Herfyri vóru tankar frammi um, at norðingar skuldu seta sín egnu vinnulívsbanka á stovn. Teir skuldu taka allar sínar pengar úr hinum peningastovnum og seta í henda nýggja bankan, sum serliga skuldi vera til vinnulívið í Norðuroygjum. Hvat heldur tú um tað?

Hatta er púrasta óhugsandi. Fyri tað fyrsta hava vit Sparkassan her norðuri, sum eftir nýggju bankalógini kann virka sum banki. Annars eiga vit ikki at byta peningastovnamar meiri sundur, enn teir eru í dag, tí vit hava brúk fyri sterkum peningastovnum.

At enda, Mamy, hvat kunnu ungfólk gera í politikki - er »politikkur« ikki nakað fyri gamlar menn í klæðningi?

- Nei, tað er so avgjørt brúk fyri fleiri ungum fólki í politikki. Øll ættarliðini eiga at verða umboðaði í politikki, so allar hugsanir kom fram, har avgerðir skulu takast. Vit skulu eisini minnast til, at tær avgerðir, sum nú verða tiknar, koma at merkja framtíðina - og framtíðina eigur ungdomurin og uppvaksandi ættarliðið.

Tað eru tey ungu, sum skulu gjalda gildið...